8,24 km - 2 uur 45
t Hoge Land

Natuurmonumenten

Wandelroute Biessumerbos en Voolhok bij Delfzijl

Ontdek het bijzondere wierdenlandschap van Biessum en Uitwierde. Zie je de verhogingen bij de dorpen in Noord-Groningen? Grote kans dat je naar een wierde kijkt: een kunstmatig opgeworpen woonheuvel die bewoners vroeger beschermde tegen overstromingen. Tijdens deze wandeling ervaar je hoe mens en water dit landschap eeuwenlang hebben gevormd. Geniet van de weidse vergezichten, wandel richting de dijk en laat je verrassen door het steeds veranderende uitzicht over de Waddenzee, die in elk seizoen haar eigen charme heeft.

Waar kun je starten

Brede School Noord

Waddenweg 4, 9933 KH
Delfzijl (GR)

Fivelweg
Nansumerweg
Hogelandsterweg
Deutschland
Bocht van Watum / Bucht von
Waddenzee
Marsum
Uitwierde
Wierdeweg
Kustweg
start
einde
Biessum
Delfzijl
Delfzijl West
Koningin Julianalaan
Jachtlaan
Hogelandsterweg
Parallelweg
N360
N33
Fivelzigt
Oude Damsterdiep
Solwerd
Delfzijlsterweg
1
2
3
4
5
6
7
© Tracestrack Maps

1. Vleermuizen in een bunker

Vlak voor het bruggetje ligt een bijzondere vleermuisbunker. Deze biedt een veilige schuil- en overwinteringsplek voor verschillende vleermuissoorten. In dit gebied leven onder andere de watervleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Overdag houden ze zich schuil, maar in de schemering gaan ze op jacht naar insecten boven het water en de omliggende graslanden.

Loop midden over de wierde naar het Kerkepad en volg deze tot aan de Ossenweg. Hier zie je de restanten van de paardenwas. Linksaf de wierde weer rond.

2. Landschap

De weilanden rond de wierden lopen als stralen van de wierde richting de maar (de Groningse naam voor een waterloop of sloot). Het riet in de sloten werkt als een waterzuivering (helofytenfilter) en zit vol leven. Allerlei vogels vinden hier hun voedsel en een schuilplaats.

Bij de Mozeslaan rechtsaf slaan, hier staan twee bomen die met elkaar vergroeid zijn tot een 'H'. Aan het eind van de laan linksaf. Tweede pad rechts en na ongeveer honderd meter links het bos in. Het pad volgen tot aan het water, de Uitwierdermaar.

3. De weg langs de maar

Lopende langs de maar zie je in de verte nog een wierde, de wierde van Marsum. Deze wierde is bijna geheel afgegraven. De middeleeuwse kerk staat er nog wel. Bij de betonnen bietenloofsilo rechtsaf. Deze silo hoorde bij een boerderij 'Vossenheerd'. Vossenheerd werd in de Tweede Wereldoorlog gebruikt bij de opvang van Joodse onderduikers. In 1972 is de boerderij afgebrand en nu zie je alleen de gracht met bomen en de bietenloofsilo nog. Linksaf tussen de bomen door. Na de bomen zie je link en rechts vijvers vol riet. Een prachtige plek voor vogels om in te broeden.

Bij de wierde ga je linksaf het Weempad op en loop je rond de wierde. Halverwege de wierde ga je rechtsaf bij het huis met het jaartal 1887 (Bakkerspad). Verderop links. Volg het rode klinkerpad langs de kerk en het kerkhof.

4. De wierde van Uitwierde

De kerk heeft in de Tweede Wereldoorlog erg veel te lijden gehad van beschietingen. De kogelgaten in de

toren zijn daar nog de stille getuigen van.

Aan het einde van het rode klinkerpad ga je rechtsaf (Torenpad). Bij de Damlaan linksaf naar de Wierdeweg. Voor de wandeling van 5 km ga je hier rechtsaf, na 700 meter ben je weer bij het beginpunt van de wandeling. Voor de hele wandeling ga je links de Wierdenweg op. Aan het einde van het dorp ga je rechtsaf het fietspad op richting de dijk (Naterijlaan).

5. Ladysmith of Laddiesmit

Na het tunneltje zie je aan de rechterkant wat er nog over is van het gehucht 'Ladysmith' of zoals ze in Delfzijl zeggen 'Laddiesmit'. Begin twintigste eeuw bouwde de timmerman Janske Bruggeman er een aantal huisjes. Hij noemde het Ladysmith naar de Zuid-Afrikaanse plaats in Kwazoeloe-Natal. Hij was een sympathisant van de Boeren die in de Tweede Wereldoorlog tegen de Engelsen streden. Tot die tijd heette het gehucht 'Naterij'.

Aan het einde van de weg loop je tegen Voolhok aan. Ga linksom naar de dijk.

6. Voolhok

Voolhok is een ingepolderd stukje Eemsdelta tussen de oude zeedijk en de nieuwe Deltadijk. Het is nu een ruig stukje natuur waar bijzondere planten- en diersoorten een plekje hebben gevonden. Vooral vlinders en libellen voelen zich er thuis.

Ga rechtsaf de dijk op, door de poortjes. Loop door tot aan het bruggetje aan de rechterkant. Ga over dit bruggetje en loop langs de vijver naar de oude dijk bij 'Ladysmith'. Ga in de bocht linksaf naar de parallelweg langs de doorgaande weg, daar linksaf. Bij het kruispunt met de Eemsweg steek je de weg over naar de Hoogelaan.

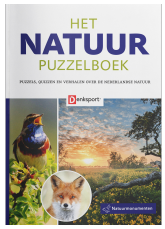
7. Hoogelaan

Deze mooie laan is omzoomd met oude bomen en gaat verderop langs de vijver van de Biessumerwaard. Na de vijver ga je linksaf de Wierdeweg op, aan het einde links de Ossenweg. Na 150 meter ben je weer bij het startpunt van de wandeling.

Natuurmonumenten app

Download nu de nieuwe Natuurmonumenten app. Met deze app navigeer je makkelijk op al onze routes. Ben je lid? Koppel je lidmaatschap in de app en je hebt je ledenpas altijd bij de hand

Meer info

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek